

9 Ιουλίου 2014
Αριθμ. Πρωτ.: 183975/35873/2014
Πληροφορίες: Θεοδώρα Βούλγαρη

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ
ΤΜΗΜΑ Α΄
Καρ. Σερβίας 10, 101 84, Αθήνα

Θέμα: Φορολόγηση επιδόματος βιβλιοθήκης - σεμιναρίων

Σχετ:

Το με αρ. πρωτ. Δ12 Α 1092647 ΕΞ 2014/19.6.2014 έγγραφό σας προς την Δ.Ο.Υ. Κηφισιάς με θέμα «Εφαρμογή των αποφάσεων Ολομέλειας ΣτΕ για το επίδομα αλλοδαπής και το επίδομα βιβλιοθήκης»

Αξιότιμοι κύριοι,

Ο Συνήγορος του Πολίτη στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του κατά το άρ. 103 § 9 του Συντάγματος και το ν. 3094/2003 εξετάζει αναφορά φορολογουμένου-ιατρού ο οποίος, με αίτησή του που υπέβαλε προς την αρμόδια Δ.Ο.Υ. το Δεκέμβριο του 2013, ζήτησε τη νέα εκκαθάριση του φόρου που είχε προσδιορισθεί με το εκκαθαριστικό σημείωμα φόρου εισοδήματος οικονομικού έτους 2013 ώστε να μη φορολογηθεί ως εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες το επίδομα βιβλιοθήκης - σεμιναρίων που είχε λάβει για την προώθηση της αποτελεσματικής άσκησης των καθηκόντων του και την προαγωγή της ιατρικής επιστήμης και της ιατρικής έρευνας. Η αίτησή του αυτή απορρίφθηκε σιωπηρά από τη Δ.Ο.Υ..

Ο φορολογούμενος είχε επικαλεσθεί στην αίτησή του τις πρόσφατες αποφάσεις 1944/2012 και 3916/2012 του Β΄ Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας με τις οποίες έχει κριθεί ότι αντίκειται στις διατάξεις των άρθρων 78 §§ 1 και 2 και 4 § 5 του Συντάγματος η διάταξη του άρθρου 12 § 13 του ν. 3052/2002 που προβλέπει ότι «η πάγια μηνιαία αποζημίωση για δημιουργία και ενημέρωση βιβλιοθήκης καθώς και για συμμετοχή σε συνέδρια που καταβάλλεται σε λειτουργούς και υπαλλήλους του Δημοσίου και των ΝΠΔΔ κατ' εφαρμογή των εκάστοτε ισχυουσών μισθολογικών διατάξεων υπόκειται σε φορολογία εισοδήματος».

Ήδη εξεδόθη και η υπ' αρ. 29/2014 απόφαση της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας, η οποία επιβεβαίωσε την προαναφερθείσα νομολογία του Τμήματος.

Προσφάτως η Διεύθυνση Φορολογίας Εισοδήματος της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων δημοσιοποίησε το με αρ. πρωτ. Δ12 Α 1092647 ΕΞ 2014/19.6.2014 έγγραφό της προς την Δ.Ο.Υ. Κηφισιάς με θέμα «Εφαρμογή των αποφάσεων Ολομέλειας ΣτΕ για το επίδομα αλλοδαπής και το επίδομα βιβλιοθήκης». Στο έγγραφο αυτό εκτίθεται η θέση του Υπουργείου περί του ότι «η διοίκηση του Υπουργείου Οικονομικών είναι υποχρεωμένη από το Σύνταγμα να συμμορφώνεται με τις ακυρωτικές αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας. Όσον αφορά τις αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας που εκδίδονται κατά την αναιρετική διαδικασία, αυτές ισχύουν, ως γνωστό, μεταξύ των διαδίκων και εφαρμόζονται από τα αρμόδια όργανα του Υπουργείου Οικονομικών. Επομένως, οι αποφάσεις 29/2014 και 1840/2014 του ΣτΕ σαν αναιρετικές αναφέρονται σε συγκεκριμένους

φορολογουμένους και δίνουν λύσεις σε συγκεκριμένες υποθέσεις, χωρίς να υποχρεώνουν τη Διοίκηση του Υπουργείου Οικονομικών σε γενική αποδοχή τους».

Το έγγραφο αυτό αποτελεί ατομική διοικητική λύση, συνιστά όμως, κατ' ουσία, πρότυπο που καλούνται να ακολουθήσουν όλες οι Δ.Ο.Υ. κατά την εξέταση σχετικών αιτήσεων των φορολογουμένων.

Θα θέλαμε ωστόσο να σας επισημάνουμε ότι, όπως παγίως γίνεται δεκτό από τη νομολογία¹, κατά γενική αρχή του διοικητικού δικαίου η Διοίκηση δεν έχει, καταρχήν, υποχρέωση να ανακαλεί τις παράνομες πράξεις της, για τις οποίες έχει παρέλθει η κατά νόμο προθεσμία προσβολής ή που έχουν προσβληθεί ανεπιτυχώς. Στις περιπτώσεις όμως κατά τις οποίες **με αμετάκλητη δικαστική απόφαση ακυρώνεται ατομική διοικητική πράξη για το λόγο ότι στηρίχθηκε σε διάταξη αντίθετη προς υπέρτερης τυπικής ισχύος κανόνα δικαίου² η αρχή αυτή κάμπτεται για τις λοιπές όμοιου περιεχομένου ατομικές διοικητικές πράξεις οι οποίες έχουν εκδοθεί με βάση την ίδια διάταξη**, εφόσον πρόσωπο που έχει έννομο συμφέρον υποβάλει στη Διοίκηση, μέσα σε εύλογο χρόνο μετά τη δημοσίευση της ακυρωτικής δικαστικής απόφασης, αίτηση για την ανάκληση των πράξεων αυτών. Στην περίπτωση αυτή, **η Διοίκηση είναι υποχρεωμένη να επανεξετάσει τη νομιμότητα της πράξης και να προχωρήσει στην ανάκλησή της**, εντός του πλαισίου της απονεμομένης από το νομοθέτη διακριτικής ευχέρειας ή δέσμιας αρμοδιότητας για την έκδοσή της, κατ' εκτίμηση των λόγων υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος που τυχόν επιβάλλουν ή αποκλείουν την ανάκλησή της, της ανάγκης προστασίας δικαιωμάτων που τρίτοι απέκτησαν καλόπιστα από την εφαρμογή της και του χρόνου που παρήλθε από την έκδοσή της. Αν η Διοίκηση, κατ' εκτίμηση των ανωτέρω προϋποθέσεων, ανακαλέσει την πράξη που εκδόθηκε κατ' εφαρμογή ανίσχυρης διάταξης, η ενέργεια αυτή δεν αντιστρατεύεται την ανάγκη ασφάλειας του δικαίου και σταθερότητας των διοικητικών καταστάσεων, αλλ' **αντιθέτως είναι σύμφωνη προς τις αρχές του Κράτους δικαίου, της νομιμότητας της δράσης της Διοίκησης και της χρηστής διοίκησης, οι οποίες δεν ανέχονται τη διατήρηση σε ισχύ νομικών ή πραγματικών καταστάσεων που δημιουργήθηκαν κατά κατάφωρη παραβίαση του δικαίου**. Τυχόν δε παράλειψη της Διοίκησης να ανακαλέσει, υπό τις ανωτέρω προϋποθέσεις, την παράνομη πράξη της συνιστά παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας.

Κατόπιν των ανωτέρω παρακαλούμε να επανεξετάσετε τη θέση που διατυπώνετε στο ανωτέρω από 19-6-2014 έγγραφό σας και να μεριμνήσετε για τη συμμόρφωση των Δ.Ο.Υ. προς τις πρόσφατες αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας που έκριναν ως αντισυνταγματική τη διάταξη του άρθρου 12 § 13 του ν. 3052/2002, όπως επιτάσσουν οι αρχές του Κράτους δικαίου, της νομιμότητας της δράσης της Διοίκησης και της χρηστής διοίκησης³.

Για κάθε περαιτέρω πληροφορία ή διευκρίνιση θα είμαστε στη διάθεσή σας.

¹ βλ. έτσι αποφάσεις ΣτΕ 171/2009, 1175/2008 Ολομ., 2736/2005, 2176-7/2004 Ολομ., καθώς και Επαμ. Σπηλιωτόπουλου, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, εκδ. 13^η, παρ. 179.

² Εν προκειμένω οι αναιρετικές αποφάσεις του Β' Τμήματος αλλά και της Ολομελείας του Συμβουλίου της Επικρατείας επικύρωσαν τις πρωτόδικες αποφάσεις με τις οποίες είχαν ακυρωθεί είτε η ατομική διοικητική πράξη προσδιορισμού του φόρου είτε η απόφαση του Προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. που απέρριπτε αίτημα φορολογουμένου για εν μέρει ανάκληση της πράξης προσδιορισμού φόρου, κατά το μέρος που στηρίζονταν σε διάταξη που κρίθηκε ως αντίθετη στις διατάξεις των άρθρων 78 §§ 1 και 2 και 4 § 5 του Συντάγματος.

³ Σημειώνεται ότι η δυνατότητα ακύρωσης ή τροποποίησης οριστικής φορολογικής εγγραφής για ολική ή μερική έλλειψη φορολογικής υποχρέωσης και για εσφαλμένο προσδιορισμό του φορολογητέου εισοδήματος και του φόρου που αναλογεί σε αυτό προβλέπεται από το άρθρο 75 παρ. 1 περ. α' και ε' του ν. 2238/1994. Βλ. ήδη και άρθρο 34 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013) περί της δυνατότητας διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου εάν ο προηγούμενος προσδιορισμός ήταν ανακριβής ή εσφαλμένος.

Σας ευχαριστούμε για τη συνεργασία.

Με τιμή,

Μαίρη Κοτρωνιά
Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη

Κοινοποίηση:

1) Γενική Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων, Καρ. Σερβίας 10, 101 84, Αθήνα